

SZÖVEG –
SZÁM KATI

SOROZAT –
KÉPMÁS

KÉP –
EMMER LÁSZLÓ

KAMARAZENE NÉGY HANGSZERRE

Tudtuk, hogy mozgalmas szombat esténk lesz. Négy embert címlapra sűríteni nemcsak kompozíciós kihívás, a gyakorlati megvalósítása sem egyszerű feladat. Pláne, ha ezek között van egy örökmozgó kisiskolás, Kelemen Gáspár, akit szúr a kiválasztott pulóver, és sokkal jobban érdekli őt a gombfoci, mint a fotózás; egy nyurga kamaszlány, Kelemen Hanna, aki a műterem szélén karaokizik, és K-popra (vagyis koreai popzenére) táncol; egy turnéről érkező apa, Kelemen Barnabás és egy kismama, Kokas Katalin. Ja, és egy kutya, amelyik előszeretettel ugrik föl a csipkeruhára. Utóbbit kivéve mindannyian igazi extrovertált előadóművészek és művészpálánták. A koreai pop hangjaival a háttérben, amit a két hegedűművész szülő meglepően jól visel, **Kokas Katalinnal** és **Kelemen Barnabással** beszélgettünk.

◆ – Együtt jártatok a Zeneakadémia különleges tehetségek osztályába 12 éves korotoktól, ha jól tudom, még ültetek is egy padban. Mikor lett ebből szerelem?

Barnabás: 12 évesen még inkább csak piszkáltuk egymást, ahogy ebben a korban szokás, aztán mind a kettőnknek idősebb barátai és barátnői voltak.

Kati: Nekem volt egy komoly plátói kapcsolat, de egyre kevésbé voltam ettől boldog.

Barnabás: ...a szenvedélyből csak a szenvedés maradt.

Kati: Emlékszem, édesanyám mondta, hogy ne lógassam otthon az orrom, menjek el Keszthelyre, mert Zsigmondy Dénes tart mesterkurzust, egyébként is ott van Kelemen Barnabás is, legalább meghallgatom, hogy hegedül. Keszthelyen őt kerestem meg, hogy be tud-e vinni az órákra, mert hivatalosan nem voltam beiratkozva. Akkor egy hetünk volt beszélgetni, ami elég is volt ahhoz, hogy egyértelmű legyen számomra: ő lesz a párom.

Barnabás: Amikor hazafelé jöttünk a buszon, már a gyerkőceink nevével beszélgettünk. Pár hónappal ezelőtt elmentünk a gyerekekkel a keszthelyi kastélyba, és megmutattuk nekik azokat a helyszíneket, ahol azt a hetet töltöttük a kurzuson, ahol elcsattant az első csók. >

Barnabás már mutatja is a húsz évvel ezelőtti keszthelyi képet Katiról (a telefonjában van beszkenelve), aztán a friss fotót is a kastélyban, amelyen már háromgyerekes családként mosolyognak – Hanna és Gazsi szemmel látható, a kistesó még rejtve.

– Hány évesek voltatok, amikor a gyerekeket tervezgettétek?

Barnabás: Én 18, Kati még nem volt annyi. Fél évvel idősebb voltam, szerencsére, mert Katinak ez akkor fontos volt.

Kati: A stabilitás volt inkább fontos, az, hogy biztonságban érezzem magam. Nem azt a fajta fiút kerestem, akinek a szeme sem áll jól. Édesapám és édesanyám nagyon fiatalon szerettek egymásba, apukám nagyon családcentrikus, 15 éves korában megmondta anyukámnak, hogy ő lesz a felesége. Én egész életemben a páromat kerestem, és Barnabás volt az első komoly kapcsolatomban. És fontos volt az is, hogy felnezhessenek rá.

Barnabás: Lényeges, hogy felfelé húzzuk egymást. Szerelemben, barátságban, tanár-tanítvány kapcsolatban. Én is komolyan kerestem a feleségem, már Kati előtt sem volt olyan barátnőm, akire ne terveztem volna az életem, de végül Katival láttam azt, hogy ez meg is valósulhat. Az oviban még hat gyereket szerettem volna, három fiút és három lányt.

Kati: Régen, amikor szülők tervezték a házasságokat – kivéve, ha például anyagi előny miatt erőltették –, sokszor nagyon is jól választottak. Egy szülőnél senki sem ismeri jobban a gyerekeit.

– Arra gondolsz, hogy téged is anyukád küldött Keszthelyre?

Kati: Végül is, igen... A család lényeges ebben a történetben. Nagyon hasonló családból jöttünk. Zenész és pedagógus szülők, illetve mindkettőnk nagyszülei között voltak kétkézi földművesek, ezért azt is tudjuk, mi a kemény munka vagy a nélkülözés. Olyan sok közös volt bennünk, hogy teljesen egymásra építhettük az életünk minden területét. Ahogy már a szüleimnél is láttam.

– Föl is adták a leckét?

Kati: Igen. Nemcsak a szüleim, hanem a nagymamám is. 80 évesen is a mai napig Pécs nagyasszonya, akihez aerobikra, teniszre, síelni járnak az asszonyok, nemcsak a mozgás miatt, hanem a bölcsességéért, tanácsaiért is. Szinte pszichológusa a tanítványainak.

Barnabás: Kati nagyon szoros kapcsolatban van az anyukájával és a nagymamájával.

Kati: Mindig úgy éreztem, hogy ha olyasmit akarnék tenni, amit szégyellnék előttük, jobb, ha meg sem teszem. Megérzik, ha valami problémám van, olyankor azonnal jön a telefon. Egész életemben megadták az irányt. Amikor

12 évesen felköltöztem Pestre, hogy Halász Ferenc osztályába kerülhessek a Zeneakadémián, a kollégiumi lét egyet jelentett a hirtelen felnőtté válással.

Barnabás: Pedig abban az időben a balettintézetis kollégiumnak nem volt túl jó híre.

Kati: Nagyon jó hangulat volt, szeretem a mai napig a táncosok világát. Általában azonban akik fiatal koruktól a testtel foglalkoznak, másfajta természetességgel élik meg ezt a magánéletükben is. Abban az időben még telefon sem volt, de a szüleim maximálisan megbíztak bennem, így fel sem merült, hogy ne feleljek meg ennek a bizalomnak.

Barnabás: Szüleim szigorát rendszeresen áldom én is. Pár órája jöttem haza egy turnéről, három nap alatt minden este Bartók-hegedűversenyt játszottam, közben délután tanítottam a növendékeimet, akik Kölnből emiatt jöttek oda, és készültem a Sosztakovics-hegedűversenyre is, amit majd játszom. Ezt csak úgy tudtam megtenni, hogy azt a Bartók-hegedűversenyt vettem elő, amit 20 éves koromban a szüleimmel és Perényi Eszter zeneakadémiai tanárommal tanultam egy éven át. Nélkülük nem tartanék itt, és nem lenne olyan repertoárom, ami mellett ezt az életet megengedhetném magamnak. A rutin lehetővé teszi, hogy hamar megtanuljak egy Szymanowski- vagy Penderecki-hegedűversenyt, de azok már nem épülnek be olyan mélyen. Azt hiszem, nem tudnám azokat tíz év múlva ugyanígy elővenni.

Kati: Ez olyan, mint a mikrózás: gyorsan melegít, de gyorsan kihűl. Amit viszont a kemencében sokáig melegítesz, tovább tartja a hőt. A Bartók-hegedűversenyt egyébként én is bármikor elő tudom venni igen rövid idő alatt.

Barnabás: Mert azt miattam tanultad.

– Egymás kedvéért is tanultok?

Barnabás: Tanítjuk egymást, és tanulunk egymástól.

Kati: Barnabás a legfontosabb kritikussom, az ő véleménye a legfontosabb számomra. De valójában egy külső szem, akiben megbízol, fontos. Arra viszont nagyon vigyázni kell, mikor, mit és hogyan mondasz. Pár évünkbe telt, amíg ezt egymással kapcsolatban is megtanultuk. Az ember – főleg közvetlenül koncertek után – nagyon sérülékeny.

Barnabás: Néha a legapróbb gally, amit a tűzre dobsz, azonnal hatalmasat lobban.

Kati: Barnabás egyébként elképesztően gyakorol. Már az első eljátszásnál hibátlan. Mindig ugyanolyan összeszedett, és akkor boldog, ha elvégezte a napi gyakorlást, még nyáron is, ha pihenünk. Nekem nagyon látszik a hangulatomban és az aktuális lelkesedésem a gyakorlásaimon. Rapszodikus vagyok.

Barnabás: Azért ez túlzás, nyilván nem érzem tökéletesnek elsőre. De azt tanítom a növendékeimnek is, hogy a koncertintenzitást is gyakorolni kell, ezt nem lehet utólag hozzátenni.

Styling: Tóth Rita, Linda • Smink: Somogyvári Dóra • Fodrász: Fülöp Zsófi
Ruhák: Omama Antik, Calzedonia, GAS Jeans, Massimo Dutti, MaxMara, Marks&Spencer, Nike, Zara

MINDKÉT GYEREKEM NAGYON EGYÉRTELMŰEN JELEZTE, MIRE VAN SZÜKSÉGE.

KOKAS KATALIN

– És mikor jön a jutalom, az endorfin, a siker?

Barnabás: Már a koncert alatt 98 százalékos biztonsággal érzem, hogyan fog reagálni a közönség. Az a fajta endorfin, vagy nevezzzük inkább felemelésnek, már készülődés közben elindul, és a fellépés alatt, után is tart. Ha jól sikerül a koncert, akkor utána jön egy feloldódás is, és ez a jó érzés lefekvésig tart. Most például még a koncertturné kimerítő-felemelő hatását érzem. Nem is értem, hogy csinálja az, aki éveken keresztül évi 150 hangversenyt ad kéthetes pihenővel! Nekem erre a három napra is be kellett osztanom az energiámat. Nem adhattam ki elsőre mindent magamból, és nemcsak a közönség miatt, a zenekarnak sem lehettem ugyanolyan, akik előző este már hallottak játszani. Nekem is föltette egy komoly londoni menedzsment a kérdést, hogy hány koncertet szeretnék. Sok nagy művész rávágja, hogy százat, de én úgy éreztem, ötven fér bele.

Kati: Nem a „siker” a cél. A zeneszerzők zseniális világát megismerni, gondolkodását, érzelmeit megérteni, átélni... ez a művekkel való otthoni foglalkozás alatt is a legmélyebb örömet adja. Ezt pedig végül megosztani erre vágyó hallgatósággal igazi boldogság. Az adás öröme. De végül nem is magunkat adjuk... csak csatornák vagyunk, médiumok. A karrier más téma: én is vágyhattam volna arra, hogy a legnagyobb koncerttermekben játszsam mint szólista. Amikor 23 évesen megnyertem a Szigeti József Nemzetközi Hegedűversenyt, Barnabás is azon a héten nyerte meg a legfontosabb versenyét Amerikában, és két hétre rá született Hanna. Úgy éreztem, most letettem valamit az asztalra, megismertek a szakmában, ide vissza lehet majd térni, de legfontosabb a család. Ha egy kicsit is erősebb lett volna bennem a szólista karrier utáni vágy, ott lett volna a lehetőség, ha egészen máshogyan gondolkodom az élet fontosságairól. De sosem vágytam a magányos csillogásra. Megélhettem, hogy sokszor lehettem élén jó zenekaroknak, és a versenyművek legtöbbjét is sokszor eljátszhattam. De számomra a családom volt az első, a szólista élet pedig nem tűr megalkuvást. A férjemnek is szüksége van a támaszomra.

Barnabás: Emlékszem, egyszer elment Kati egy taiwani zenekarral Csajkovszkij-turnéra, nagyon szenvedett.
Kati: Végigsírtam az estétet. Hanna talán két éves volt, szüleimmel maradt Kaposváron, Barnabás pedig a világ másik felén turnézott.

– Olvastam, hogy kaptál egy Stradivari-hegedűt használatra. Nálad van még?

Kati: Boldog voltam, hogy pár évig játszhattam rajta. Nagyon szép hangú hegedű volt. Nem tudom, mi van vele azóta, hogy hirtelen vissza kellett adnom, különösebb ok nélkül. Nagyon váratlanul ért, és hirtelen nem volt hangszerem, holott fontos koncertek vettek körül. De az állami hangszerek kínálatában találtam egy használható hegedűt, ez egy Testore mesterhangszer, hazavihettem magammal. Azonban a hangja halott volt. Elvittem egy cimbalmoshoz, aki maga is épít hegedűket. Ő beállította pár perc alatt a hegedű lelkét (kis fapózna a két lapja között), és talán ha századmilliméternyit arrébb mozdította... és akkor megszólalt az igazi hangja! Most is ezen játszom, egy évvel idősebb, mint a Stradivarius-om volt. De elmondhatom, hogy öt évig játszottam egy nagyon szép, Éj királynője hangú Stradivari-hegedűn. Hálás vagyok ezért.

– Ha mégis olyan ajánlatot kapnátok, ami miatt dönteni kellene, hogy színpad vagy tanítás, melyiket választanátok?

Barnabás: Az egyik feltételezi a másikat. A Kölni Egyetemen például azért akarja a zenekar orosz koncertmestere tőlem megtanulni a Bartók-hegedűversenyt, mert hallott játszani.

Kati: A tanítás változtat a játékomon, gyakorlás közben pedig sokszor azon gondolkodom, hogyan kellene ezt megtanítani. Tanárként nem tudnék így fejlődni, ha a színpadon nem lennék jelen. Az én igazi álmom egy zenei szalon, ahol – ha csak húsz ember is a közönség – családias, intim légkörben mesterkurzusokat, beszélgetős, zenével és felolvasásokkal tarkított összejöveteleket tervezünk. Ez a tanítással együtt engem teljesen kielégítene. Személyesen szeretek tanítani. Boldog vagyok, ha tudok adni, érdekel nagyon, hogyan tudok különböző módon szárnyakat adni a tanítványaimnak, a lelkesedésük rám is hatással van. Szeretem őket rábreszteni, hogy a dolgok egyszerűek, csak meg kell találni a nyitját, zenélni, zenével foglalkozni pedig a legnagyobb boldogság.

Barnabás: Érdekes módon a Zeneakadémián Katiról elterjedt, hogy nagyon szigorú, és két hónap után a tanítványok általában meglepődnek.

Kati: Az igaz, hogy aki hozzám jár, az hajtani akar. Előfordult már, hogy valakit kitettem, de nem büntetésből vagy mert elegendő lett belőle, hanem mert azt gondolom, talán egy másik tanár többet ki tud hozni belőle.

– **Gazsi is hegedűművész akar lenni. Mennyire kell szigorúnak lennetek vele?**

Kati: Ő „hegedűs focista” szeretne lenni. Most kerül abba az életkorba, amikor úgy gondoljuk, hogy már el lehet kezdeni a komolyabb gyakorlást. Sok ázsiai országban három-négy évesen elkezdik trenírozni a gyerekeket, amikor még nem maguktól vágnak erre. Eddig Gazsi az összes nyári szünetben kihagyta a gyakorlást, csak rúgta a bőrt, és boldog volt. Úgy gondoljuk, hogy az európai nevelés 18-20 éves korra be tudja hozni ezt a hátrányt, és akkor nem vész el a gyerekkor sem. Ha valaki komolyan elkezd hegedülni, az minimum napi két óra hegedülést jelent kis korban is.

– **Gazsi miben néz föl leginkább az apjára?**

Barnabás: Ma azzal fogadott: Apa, voltam fodrásznál, és ugyanolyan a hajam, mint neked. Persze a hegedülés az, amiben leginkább hasonlítani akar rám. Őbelé is elültettük ezt a vágyat, hiszen hallotta videofelvételén már a déd-nagyapáját, az én Pertis Pali nagyapámat is, akinek már az apukája is hegedűs volt. Szereti a cigányzenét is, de ha Szalonnáékkal népzenei játszik, akkor is nagyon boldog. **Kati:** De a komolyzene az, amit leginkább játszani akar. Lényeges, hogy Apa mit szól, amikor megmutathatja neki, amit újonnan tanult. Iyenkor nagyon fontos, hogy az ember hogyan reagál. Dicsérni kell, de azért fejleszteni is. Ehhez a legnagyobb segítség Gazsi fantasztikus hegedűtanára, Éva néni, akitől mi is nagyon sokat tanulhatunk a fiam hegedűóráin.

– **Nemrég úgy határozotok, hogy a gyerekek magántanulók lesznek. Gazsi miatt?**

Kati: Mindkét gyerekem nagyon egyértelműen jelezte, mire van szüksége. Hanna odajött hozzám azzal, hogy Anya, nem figyelsz rám, alig beszélgetsz velem. Van-e időm arra, hogy mellém feküdj és beszéljünk? Sokszor este fél 10-ig játszottunk Barnabással, vagy egy-két hétig nem vagyunk Magyarországon. Ilyenkor mindig édesapám és édesanyám biztosította azt a családi töltést a gyerekeknek, amire szükségük volt. Nélkülük ez a család nem létezhetne így, 4-5 éve csak emiatt költöztek Budapestre. A fociedzésre meg a másik nagyapa és az élettársa viszi Gazsit heti háromszor, az is hihetetlenül nagy segítség. Mindez működött, de láttam, hogy amikor Hanna hazajön az iskolából, fáradt, és nem olyan jóleső fáradtság ez. Nem láttam, hogy inspirálná, boldoggá tenné a tanulást, hogy szeretne suliba járni, pedig ez egy híresen jó iskola. Megijedtem. Rossz ha az ember nem szeret tanulni, fejlődni. Valamit akkor változtatni kell. Az is fájt, hogy a két testvér reggel elmegy iskolába, külön tanulnak, különórára járnak, késő este jönnek haza. Nem is látják egymást, és így múlik el a gyerekkor, hogy csak fáradtan civakodnak esténként. Most vagy soha – visszahozhatatlanok ezek az évek!

SOSEM VÁGYTAM MAGÁNYOS CSILLOGÁSRA.

KOKAS KATALIN

Amikor tizenhat éves voltam, négy évre ösztöndíjat kaptam Kanadába Fenyves Lórándhoz. Akkoriban született Dóra, a kishúgom. Arra gondoltam, hogy lehetetlen, hogy csak négyévesen mutassák majd be nekem a húgomat! Inkább előbb hazajöttem, és együtt neveltük fel a szüleimmel és az öcsémel, zenéltünk vele, tanítottuk. Ő ugyanígy nőtt bele a gyerekeim nevelésébe. Hanna és Gazsi éppen két hete magántanulók, egy csodálatos tanárnő jár hozzánk, és tanítja őket. Már látom, hogy eltűnt belőlük a túlterhelt fáradtság, lehangoltság. Amikor elmondtam, mit szeretnék, Hanna nagyon hálás volt. Azt kérdezte: Komolyan, megteszitek ezt értem? Hannát a dzsessz, a könnyűzene, a pop érdekli, zenét szerez, könyveket ír, énekel, színészi improvizációt tanul. Zongorázik, de nem szeretne zongorista lenni. Amikor először elárulta, hogy bár megnyerte az országos zongoraversenyt, ő inkább állatfarmot szeretne hatalmas telekkel, izgult, hogy mit fogunk szólni, de mondtuk, hogy semmi gond. Csak annak szabad az amatőr szinten túl zenélni, aki ezt szenvedélyből csinálja.

– **Gazsi mit szolt a magántanuló élethez?**

Kati: Ő bejár testnevelésórákra, azokat nem akarja kihagyni, ehhez pedig az iskola és Gazsi tanárainak szeretetteljes hozzáállása és engedélye kellett. De neki is sokkal könnyebb így a gyakorlás, bejöhet akár hozzám is a Zeneakadémiára, amikor tanítok. Kicsit visszahoztam őket a fészekbe. Én is többet vagyok otthon most, hogy jön a kisbaba, egyébként is kevesebb koncertem lesz. Nem szeretnénk leválasztani őket a közösségeikről, a társadalomról, de erre most mindannyiunknak szüksége van. Lehet, hogy egy évet Kölnben töltünk velük, hogy kapjanak még egy nyelvet, lássanak másfajta mentalitást, és megtanulják, mi az, hogy itthon, mit jelent az, hogy haza. Akkor látja meg az ember valójában, ha kicsit távolabbról nézi...

– **Készültök már a karácsonyra?**

Kati: Karácsonykor mindenki együtt van, a nagymamám is, az édesapám, az édesanyám, tavaly az ő testvére is velünk volt a családjával, az öcsémek két gyerekkel, a húgom a párjával, akinek idén még az édesanyja, sőt, az unokatestvérei is eljönnek. A férjem édesanyja sajnos pár éve meghalt, de van egy fantasztikus pótnagymamánk, Marcsi. Mindig saját ajándékokat készítünk a gyerekekkel, advent alatt napokon át ez az otthoni program. A vásárlás csak stressz, persze a gyerkőcök mindig kapnak valami vásárolt ajándékot is – együtt kézműveskedni viszont maradandó élmény. Már megvettem az ideai alapanyagokat, tavaly üveggel dolgoztunk, most még nem árulhatom el, mi az idei meglepetés.

A családfő közben telefonon vacsorát rendel, majd indulást vezényel – bár a gyerekek igazán otthonosan belakták a műtermet, sőt, Gazsi, aki közben összehaverkodott Emmer Laci, a fotós kisfiával, még maradna is. Barnabás azonban mégiscsak a reptérről érkezett ide, és már elmúlt este 9 óra. Mintha csak vendégségből készülődne haza egy kedvesen szórakozott család szombat este. Ahogy bőröndökkel, hegedűkkel, kutyával szedelődzködnék, újra az jut eszembe, hogy tehetségük és bohémságuk ellenére milyen természetesen és jókedvűen ment minden. Akár egy zenekarban, ahol különböző egyéniségek játszanak a maguk belső törvényei szerint, mégis minden pillanatban figyelnek és reagálnak a másik apró rezdüléseire. ♦